

NOAH E. COTSEN LIBRARY OF
YIDDISH CHILDREN'S LITERATURE

STEVEN SPIELBERG DIGITAL YIDDISH LIBRARY
N O. 13275

SHIMEN IKH ZOL AZOY

Judah Steinberg

NATIONAL YIDDISH BOOK CENTER
AMHERST, MASSACHUSETTS

NATIONAL YIDDISH BOOK CENTER
AMHERST, MASSACHUSETTS
413 256-4900 | YIDDISH@BIKHER.ORG
WWW.YIDDISHBOOKCENTER.ORG

•

MAJOR FUNDING FOR THE
STEVEN SPIELBERG DIGITAL YIDDISH LIBRARY
WAS PROVIDED BY:

Lloyd E. Cotsen Trust
Arie & Ida Crown Memorial
The Seymour Grubman Family
David and Barbara B. Hirschhorn Foundation
Max Palevsky
Robert Price
Righteous Persons Foundation
Leif D. Rosenblatt
Sarah and Ben Torchinsky
Harry and Jeanette Weinberg Foundation
AND MEMBERS AND FRIENDS OF THE
National Yiddish Book Center

•

The *goldene pave*, or golden peacock, is a traditional symbol of Yiddish creativity. The inspiration for our colophon comes from a design by the noted artist Yechiel Hadani of Jerusalem, Israel.

The National Yiddish Book Center respects the copyright and intellectual property rights in our books. To the best of our knowledge, this title is either in the public domain or it is an orphan work for which no current copyright holder can be identified. If you hold an active copyright to this work – or if you know who does – please contact us by phone at 413-256-4900 x153, or by email at digitallibrary@bikher.org

לייזשנערעム מיט מאנדערן

מעשה בעך פאר אידישע קינדער

זודה שטינגבערן

1. שטיען אוֹד נאָד אַוְויַה עַבְעַן
2. דֵי אַדְשָׁאָרְשָׁעָן בִּרְגְּנַצְּבָן
3. דֵי גַּעֲפָנְגַּעְנָעָן בָּרוֹד

1

פֶּגַע 15 בְּנֵי

בְּאַרְכָּס נְגַדְּלָעֵל

אַיִלְבָּעָן אַלְמָנָה אַלְמָנָה אַלְמָנָה אַלְמָנָה אַלְמָנָה

1948

13/12300

萊茵蘭 מעשיה לעד פאר אידישע קינדר

יהודא שטינבערג

1. שמעון אויך זאל איזוי ליעבען
2. די פא שאַלטענע פרוינציגעסין
3. די געפאנגעגע בעלה

1

איבערזעэт פון ס. שאפרדאַ

מאקס נ. מייזעל

אידישער פערלאָג פאר ליטראָטור און וויסטעןשאָפֿט

1918.

„שמעון איך זאל אזי ליעבען.“

א

אמאל. איז געוווען אָ קראמעער. געהויסען האט. ער
שמעון און ער האט געהאט אָ טבע צו שווערען זיך פאָר
יעדעָר קליניגקייט. האט איהם עמיצער געמאָנט געלט
האט ער גענטפערט : „זאל איך אזי ליעבען, זוי טאָר-
גען ניב איך דיר“; אָדער, אָז אַ קונה איז אַריינגעקומען אַין
זיין קראָם עפֿעָם קוייפָּען, אָז דער קונה האט זיך אַנְגָּעוּהָי-
בען דינגען, איז ער באָלֶד אַוְיפָּגָעָשָׂפָּרוֹנָגָעָן אָז זיך אַנְגָּעוּהָי-
בען שווערען : „זאל איך אזי ליעבען, זוי איך האב אלִין
באַצָּהָלָט מעהר זוי דוּ גִּסְטָט מֵיר!“

דערפָּאָר האט מען איהם אָ נַאֲמָעָן גענַעַבָּעָן, „שמעון
איך זאל אזי ליעבען.“

איינמאָל איז צו איהם אַין קראָם אַריינגעקומען אָ
צדיק, איינער פֿוֹן די זעָקָם אָז דְּרִיכָּסִינְגָּ פֿאָרְבָּאָרְגָּעָן צְדִיקִים,
וּזְמָן גַּעֲפִינְגָּן זיך אַוְיפָּעָט דער וּוּלְטָם. האט דער צְדִיק גַּעַ-
הָרָט זוי דער קראמעער שׁווערט זיך אַלְעָן וּוּילָעָן, זאנְט דער
צדיק : זאל גַּאֲטָט דערהָעָרָעָן דִּינְגָּעָן שְׁבוּוֹת אָזָן עַם זָלְעָן
מְקוּיָּם וּוּרָעָן דִּינְגָּעָן רַיְיד.“

האט דער קראמעער גענטפערט „אטּוֹן“, אָז דער צְדִיק
אייז אַוּוּקָגָעָן גַּעַנְגָּעָן.

אייז אַין קראָם אַריינגעקומען אָ קונה קוּיפָּעָן אָ מִילְ-
גָּרְוִים. דער קראמעער האט איהם גענַעַבָּעָן אָ מִילְגָּרְוִים. האט
איהם דער קונה באָקוּקט אָז גַּעַזְגָּט : „מִיר דְּאָכְטָזְיךָ, אָז
דער מִילְגָּרְוִים אייז אַגְּנוּוּנִיגְטָרְקָעָן אָזָן לְעָדִיג !“

— דער מילגרוים לעדייג ? ! — האט דער קראמעער זיך באָלד אַנגערוּפָעַן — זאל מיר שווין מיין קעעשגען זיין איזו לעדייג ווי דער מילגרוים איזו לעדייג !

דער קונה האט גענומען דעם מילגרוים און איז אַזועק-געגאנגען. דער קראמעער האט זיך אַטאָפֶג געטען אַין קע-שענע, ערשות זיך איזו לעדייג. טראָכט ער, ניט אַנדערש, נאָר דער קונה, וואָס האט געקויפט דעם מילגרוים, האט בי איהם אַרוּסְגָּעַן'גְּנְבָּעַט דאס געלט פון קעעשגען. כַּאֲפָט ער און לוייפט איהם נאָך.

ער איז געלַאָפָעַן און געלַאָפָעַן ביז ער האט געטראָץ-פָעַן צוּוִי מענשען ווי זוי שטעהען צוֹזָמָעַן און רעדען. אַיִינָעַר איזו געגאנגען אַין צערִיכָעַן קליידער און אַיִינָעַר איזו גע-וואָען אַנְגָּעָטָן אַין אַפְּטוּה. טראָכט זיך דער קראמעער, דער איז אַודָּאי אַרְעָם, און דער — רֵינְד. אַוְיב אַיך וועל זאגַעַן אַוְיפָּן אַרְעָמָן, אָז ער האט בי מיר גע'גְּנְבָּעַט מיין געלט, וועט ער ניט האבען מיר אַומְצָוקָעָרָעַן, וועל אַיך בע-סער זאגַעַן אַוְיפָּן רִיכְבָּעַן. האט ער צוֹגָעָרְפָּעַן דעם פָּאַלִּי-צִיְמָטָן און גַּעַשְׁרִיעָן :

— אַט דער מענטש, וואָס אַין פּוֹטָעָר, איז אַרְיָין צוּ מיר אַין קראָטָם קוֹיְפָעַן אַמִּילְגָּרוּם און בי מיר אַרוּסְגָּעַן'גְּנְבָּעַט מיין געלט פון קעעשגען.

— מיין הָעָר ! — האט זיך דער מאָן פָּאַרְוּוֹאַונְדָּעָרט — אַיך בֵּין גַּעֲוָעַן בֵּין דֵּיר אַין קראָטָם ? קָוָק זיך גּוֹט אַיִינָאַין אַין מִיר, אָפְּשָׁר האַסְטָו אַטְּטוּת ! דָּעַרְקָעַנְסָטָו מִיך ?

— צִי אַיך האַבָּאַטָּטוּת ? ! צִי אַיך דָּעַרְקָעַנְסָטָו ? איזו ווי אַיך דָּעַרְקָעַנְסָטָו ? ! מִין פָּאַמְּלִיעָע דָּעָר-

קענט מיך ! קומ נאר צו מיר אין קראם אריין, אונ דארט ווע-
לען מיר רעדען !
האט זיך דער קראטער אומגעערט אהים אונ דער
פאלציי-מאן מיט דעם באליידיגטען עשר זענען איהם נאכ-
גענאנגען.

דער קראטער האט אונגעהייבען זוכען זיין הויז אונ
האט עם ניט דערקענט. ער איז אומגעגענאנגען פון הויז
זו הויז, פון קראם צו קראם אונ ניט געפונגען זיין הויז.
האט דער פאלציי-מאן זיך אונגעבייזערט אויפ איהם
און געזאנט : „דו מאכט פאלשע באשולדיגונגען אויפ
ערליך מענשען ? אועק, דו ! א צווייטען מאל אז
דו וועסט מאכען א בכלול אויפ א מענשען, וועל איך דיך
אריינזעצען אין תפימה.“

אייז דער קראטער אנטלאפען אונ וויטער געוווכט זיין
הויז. ער האט באגעגענט באקאנטע אונ פרײנד אונ זיך גע-
בעען בי זיין : „מיינע פרײנד, אן אומגליך האט מיך
געטראפען ! איך קען ניט געפינגען מיין הויז. איך בעט
אייך, פירט מיך אפ אהים !“
— ווער ביזטו ? — האבען די מענשען געפרעגט,
ווײַיל איך זיין האבען איהם ניט דערקענט.

— איהר דערקענט מיך דען ניט ? — האט זיך דער
קראטער געוואונדערט — איהר קענט ניט אייער פרײנד
אונ באקאנטען — שמעון איך זאל איזו ליעבען, קענט איהר
NEY ? !

— שמעון איך זאל איזו ליעבען, — קענען מיר. אבער דו
ביזט ניט דער שמעון — האבען די באקאנטע געענטפערט
אונ אועק פון איהם. א טייל פון זיין האבען זיך איז איהם

איינגעקופט און געזאנט : „ניט אנדערש, נאך א משונגגענער ערגעץ פון דער פרעםד. איינעד פון די משוגעים וואס וואנ- דערן ארום פון שטאט צו שטאט.“

האט דער קראמער אנגעההייבען רײַסען די האָר פון זיין קאָפ, ווייגען און שרײַען : „וואֹה איזו מיר ! מיינע זיַהּן, מיינע טעכטער, מײַן וויב — וואֹ זענט איהָר ? וואֹ זענט איהָר טײַנע קינדער ?“

האָבען די מענשען געוקט אויף איהם און איינגע- צום אנדערן געזאנט : „אָפֿלו אַין זיין געוויזן קען מען זעהָן, אָז עָר אַיז משוגע. עָר ווינט ניט ווי א געוזנטער מענש“. "

וילדע קינדער האָבען איהם אנגעההייבען נאָכלוייפען און שרײַען : „הֵי, משוגענער ! הֵי, פֿאָרְרִיקְטָעֶר !“

ער האָט גענעציגט אַין גָּם אָונ אַין דער פריה, ווען ער אַיז אויפגעשטאנען פון שלאָפ, האָט עָר ווינדער אַנגעההי- בען געהָן אַיבער די הייזער אָונ שרײַען : „מײַן טיערעד פרוי ! טײַנע טיערעד זיַהּן ! מיינע לְיבָע טעכטער ! וואֹ זענט איהָר ? קומט אַרויַס צו אַיְער טאָטען, צו שמעוֹן דער קראמער, שמעוֹן איך זאל איזו לעבען !“

און וילדע קינדער האָבען זיך אַרוםגעליכען, נאָכגע- לאָפָען נאָך איהם אָונ געשריען : „הֵי, משוגענער ! משוגענער !“

צווישען די קינדער זענען אויך געוווען די קינדער פון שמעוֹן איך זאל איזו לעבען. זיך זענען גענאנגען טרייערי- גע פון זאָרג וועגען זיַעַר טאָטען, וועלכער אַיז נעכטען אַרוַיסְגַּעַנְגַּעַן פון הוּוֹן אָונ זיך מעהָר ניט אַומְגַּעַדְתָּ, אָונ זיך וויסען ניט וואָס מיט איהם אַיזו געשעהָן אָונ וואֹ ער אַיז

„שמעון איך זאל אוווי לעבען.“

אהינגעקומען. און ווען זוי האבען געהרט ווי דער משוגען-גער רופט זיך מיט זיעער פאטערס נאמען, זענען זוי אויפֿ איהם שטאָרָק אין בעם געווֹאַרְעָן, האבען גענוּמָען שטיינְגֶּר און געווֹאַרְפָּעָן אויפֿ איהם.

דאָן האַט שמעון איינגעזעהן, אָז עַר האַט ניט קײַן אנדער אויסוועג ווי צו פֿאַרְלָאַזָּעָן זיין שטאָט. און בײַנאָכְט איז עַר אַזְוָעָק אין אָז אנדער שטאָט.

ב

די שטאָט איז געווּעָן אַ פרעמדע אַין וועלכער ער איז נאָך קײַנְמָאָל ניט געווּעָן, און די מענְשָׁעָן פֿוֹן שטאָט האָבען קײַנְמָאָל ניט געהרט זיין נאָמען. איז שמעון צוּגָעָן גאנְגָעָן צו אַ קְ‍רָעְטָה, וועמעס קְ‍רָאָטָם אַיז געווּעָן די גְ‍רָעָטָה פֿוֹן אַלְעָ קְ‍רָאָטָמָעָן אַין שטאָט, און ער האַט צו איהם גַּעַזְגַּט : „אַיך ווֹיל אַרְבִּיטָעָן בֵּי אַיך אַין קְ‍רָאָט פֿאַר אַגְּנָץ קְ‍לִינְגֶּר בָּאַלְוִינְגָּג, אַן ווֹאָס מָעָן ווֹעַט מִיר הַיְּסָעָן וועל אַיך טָוָן.“

דער קְ‍רָעְטָה האַט איהם באָטראָכְט אָז גַּעַזְגַּט : „אַיך דְּאָרְךָ טְאַקָּע אַ מענְשָׁא אַין קְ‍רָאָט, בִּזְוֹטוֹ אַבָּעָר זִיכְעָר אָז דְּזָו טְוִיגְסָט צו אַזְּאָט אַרְבִּיטָה ? מִין קְ‍רָאָט אַיז גְּרוּוּם. דָּא אַיז געווּעָן אַן אַרְבִּיטָה, פֿלְעָג ער פֿאַרְגָּעָסָעָן וועמען ער האַט גענְעָבָעָן סְחוּרָה אַן בֵּי וועמען צו מאָגָעָן גַּעַלְתָּה, האָב אַיך איהם אַפְּגָעָזָגָט .

— אַיך וועל פֿאַרְגָּעָסָעָן ? זַאל אַיך מִין נאָמעָן פֿאַר-געמען אויב אַיך וועל פֿאַרְגָּעָסָעָן דִּי קְ‍לִעְגְּסָטָע זַאל אַין דִּיְוָן ! קְ‍רָאָט !

— אויב אוזו, בליב בי מיר אין קראם און איך וועל
זעהן צו וועסטו האלטען דיין שכעה!
האט שמעון אפגעארבייט אַזּוֹאָךְ צוֹיִט אַיִן קְרָאָם אָוָן
דעָרְ קְרָעָמָעָר אָיוּ גְּעוּוֹןְ זְעוּרְ צְוָרְפִּידְעָןְ מִיטְ אֵיהָםְ, וְוַיְיַלְּ
עֶדְ אָיוּ גְּעוּוֹןְ פְּלִיְיסְבְּגְ אָוָןְ גְּשִׁיקְטְ אַיִן זְיוּןְ אַרְבִּיטְ.
האט אֵיהָםְ בְּאֲדוֹנוֹגְעָןְ אַוִּיפְ אַגְּנִיצְ יְאָהָרְ אָוָןְ הַאטְ אַוִּיסְ-
גְּעַשְׁרִיבְעָןְ אַקְאַנְטְרָאָקְטְ אָוָןְ דָּעַרְלָאָגְגָטְ שְׁמַעְוֹןְעָןְ אַונְטָעָרְ-
צְוָרְיִיבְעָןְ זְיוּןְ נְאָמָעָןְ, אָזְ עֶדְ דָּאָרְפְ בִּיְ אֵיהָםְ אַרְבִּיטְעָןְ
אַגְּנִיצְ יְאָהָרְ.

שמעון האט גענומען די פעדער אַונְטָעָרְצְוָרְיִיבְעָןְ
דָּעָםְ קְאַנְטְרָאָקְטְ אָוָןְ אָיוּ גְּעַבְלִיבְעָןְ שְׁטָעהָןְ אַזְטוּמָעָלְטָעָרְ
— עֶדְ הַאטְ פְּאַרְגָּעָסְעָןְ זְיוּןְ נְאָמָעָןְ אָוָןְ זִיךְ נִיטְ גְּעַקְאָנְטְ
דָּעַרְמָאָגְעָןְ.

— פָּאָרְ וּוָאָסְ שְׁרִיבְכְּסָטְוּ נִיטְ אַונְטָעָרְ דיַיְןְ נְאָמָעָןְ?

— הַאטְ זִיךְ דָּעֶרְ קְרָעָמָעָרְ גְּעוּוֹאָונְדָעָרְטְ.

הַאטְ זִיךְ שְׁמַעְוֹןְ צְעֻוּיִינְטְ אָוָןְ גְּעַזְאָגְטְ : „אַיְדְ גַּעַ-
דָעָנְקְ נִיטְ מִיןְ נְאָמָעָןְ!“

— נִיטְ אַנְדָעָרְשְׁ, נִאָרְ דָּאָסְ אָיוּ עָפָעָםְ אַשְׁוֹגָעָנְעָרְ —
הַאטְ דָּעֶרְ קְרָעָמָעָרְ גְּעוּזָגְטְ, אָוָןְ אֵיהָםְ אַרְוִיסְגְּעָטְרִיבְעָןְ פָּוּןְ
זְיוּןְ קְרָאָםְ.

ג

אָיוּ שְׁמַעְוֹןְ אַוִּיךְ פָּוּןְ דָּעֶרְ שְׂטָاطְ אַוּוּקְ אָוָןְ אָיוּ גְּעַנְאָןְ-
גַּעַןְ אִיןְ אָןְ אַפְּדָעָרְעָרְ. אָוָןְ אַזּוּיְ אִיןְ עֶדְ גְּעַנְאָגְגָעָןְ פָּוּןְ שְׂטָاطְ
צְוּ שְׂטָاطְ, פָּוּןְ שְׂטָاطְ צְוּ שְׂטָاطְ. עֶדְ הַאטְ שְׁוִיןְ פְּאַרְגָּעָסְעָןְ
דיַ נְעָמָעָןְ פָּוּןְ דיַ שְׂטָעָטְ אִיןְ וּוּלְכָעְ עֶדְ אָיוּ גְּעוּוֹןְ, אָוָןְ דָעָםְ
נְאָמָעָןְ פָּוּןְ זְיוּןְ אַיְגְעָנְעָרְ שְׂטָاطְ הַאטְ עֶדְ אַוִּיךְ נִיטְ גְּעַדְעָנְקְטְ.

ער האט זיך אַרְומַנְגַּבְּלַאנְקָעַט אָזֶזֶי ווי אַ פָּאַרְטְּרִיקָעַנְטָעַר
בְּלַאַט ווֹאַס דָּעַר ווִינְגַּט טְרָאַנְטַ אָרוּם.
צָוֵם סְוֵף אִיזֶּה עַר גַּעֲקוּמָעַן אִין אַ שְׂטָאַט אִין אִיזֶּה אַרְיַין
אִין דָּעַר גַּרְעַסְטָעַר קְרָאַט. הַאַט עַר דָּאַרְט גַּעֲטְרָאַפְּעַן אַ
פִּינְגַּע פָּרוּי. הַאַט עַר גַּעֲזָאנְט :

— אַיךְ בְּעַט אִיךְ, גַּעַמְט מִיךְ אַרְיַין צָו אִיךְ אִין קְרָאַט
אוֹן פָּאַר אַ קְלִינְגַּר בָּאַלְוִינְגַּג ווּעַל אַיךְ טָוֵן אַלְעָם ווֹאַס אַיהֲר
וּוְעַט מִיר הַיִּסְעָן !

— אַיךְ דָּאַרְט טְאַקָּע אַ מְשֻׁרָת אִין קְרָאַט — הַאַט דִּי
פָּרוּי גַּעַנְטְּפָעַרְט — ווּוְיַיְלַ אַיךְ בֵּין אַיְינְעַ אַלְיַין. מִיְּן מַעַן
הַאַט מִיךְ פָּאַרְלָאַזְעַן אוֹן מִיְּנַעַן קִינְדָּעַר זְעַנְעַן נַאֲךְ קְלִיּוֹן.
וֹאַס קָעַן אַ פָּרוּי אַוְיְפָטוֹן אִין אָזֶאָגֶן גַּרְוִיסְטָעַר קְרָאַט ? בִּזְוֹטוֹ
אַכְבָּעַר זַיְכָּעַר, אָזֶ דַּו וּוְעַט קַעַנְעַן זַיְן פִּינְקְטָלִיךְ ? אִין
מִיְּן קְרָאַט מַזְוֵּן דָּעַר דִּינְגַּר אַוְיְפָשְׁטָעַהּן פָּאַר טָאגַן.

— זָאַלְעַן מִיְּנַעַן אַוְיְגָעַן נִיט ווּוְסָעַן פָּוֹן קִיְּן שְׁלַאֲךְ !
— הַאַט שְׁמַעַן אַוְיְסְגָּעַרְפָּעַן — אַוְיַב אַיךְ ווּעַל אַיְינְמַאל
פָּאַרְשָׁפָעַטְיְגַּעַן אַוְיְפָצְוָשְׁטָעַהּן !

— אַוְיַב אָזֶזֶי, זָאַל זַיְן אִין אַ גַּוְטָעַר שָׁעהַ, אָזֶן אַיךְ
וּוּעַל דִּיר גַּוְטַ בָּאַצְּצָהְלָעַן.

אִיזֶּה שְׁמַעַן גַּעַבְּלִיבָעַן בֵּין דָּעַר פָּרוּי. בֵּין אַיהֲר טִיש
הַאַט עַר גַּעַגְעַסְעַן אוֹן אִין אַיהֲר קְרָאַט הַאַט עַר גַּעַעַרְבִּיםְטַ.
אַכְבָּעַר פָּוֹן דַּעַם טָאגַן הַאַט זַיךְ דָּעַר שְׁלַאֲךְ אַפְּגָעַטְוֹן פָּוֹן
זַיְנְעַן אַוְיְגָעַן. אַ גַּנְצָעַן טָאגַן הַאַט עַר גַּעַעַרְבִּיםְטַ שְׁוּעַר
אוֹן בִּינְאַכְטַ הַאַט עַר זַיךְ אַרְוָמְנָעַוּאַרְפָּעַן אִין זַיְן בְּעַט,
פָּוֹן אִין זַיְט אַוְיַף דָּעַר אַנְדָּעַר אִון נִיט גַּעַקְעַנְט אַיְינְשְׁלָאַ-
פָּעַן אַוְיַף קִיְּן מִינְוֹט. זַיְנְעַן אַוְיְגָעַן זְעַנְעַן אַפְּעַן פָּאַר דָּעַר
פִּינְסְטָעַרְגִּישַׁ פָּוֹן דָּעַר נַאֲכַט אִון זַיְן מַוח אִיזֶי ווֹאַס פָּאַר

שׂוֹעֲרָע אָזָן אָוּמַעְטִיגָע גַּעַדְאַנְקָעָן אָזָן דָּאַס הָאָרֶץ בַּעֲנַקְתַּן
אַפְּרִיכָּל שְׁלָאָפַּ, אַבְּכָר עַד קְוָמָט נִימָט.
אַיְזָן שְׂמַעוּ פָּוּן טָאגָן צָו טָאגָן שְׂוֹאַכְּבָר גַּעַוּוֹאַרְעָן. עַד
אַיְזָן גַּעַבְּלִיבָעָן אַחַן כּוֹחוֹת אָזָן עַד הָאַט מַעַהָר נִימָט גַּעַקְעַנְטַ
אַרְבִּיאַיטָעָן אַיְזָן קְרָאָם. אָזָן דִּי קְרַעְמָעָרִין הָאַט אַיְהָם שְׂוִין
גַּעַוּוֹאַלְטַ אַפְּזָאנְגָעָן.

ד

יעַנְעַם טָאגָן אַיְזָן שְׂמַاطַט אַרְיִין גַּעַקְוָטָעָן אַגְּרוּסָעָר
צְדִיק, אַיְינְגָר פָּוּן דִּי זָעַקָּס אָזָן דְּרִיְיסִינְגַּ בַּצְּצָאַלְטָעַנְעַ צְדִיקִים,
וּזָאָס גַּעַפְּגַעַן זִיר אַיְזָן דָּעַר וּוּעַלְתַּ. זַעַנְעַן אַיְהָם אַקְעַגְעָן
גַּעַגְאַנְגָעָן דִּי חַשְׁוּבְסְמָטָע לִיְמָטַ פָּוּן שְׂמַاطַט, אָזָן יַעַדְעַר הָאַט
אַיְהָם גַּעַבְּעַטָּעָן עַד זָלָא זִיר אַפְּשַׂטְמָעַלְעָן בַּיְיָ אַיְהָם אַיְזָן הָוִיזָן.
אַבְּכָר דָּעַר צְדִיק הָאַט נִימָט גַּעַוּוֹאַלְטַ גַּעַהָן צָו קִינְגָעָם פָּוּן זַיִן
אָזָן אַיְזָן אַוּוֹעָק צָו דָּעַר קְרַעְמָעָרִין.

הָאַט דִּי קְרַעְמָעָרִין גַּעַזְאָט צָו אַיְהָר מִשְׁרָתָה: "קוֹס
מִימָט מִיר צָום צְדִיק, וּוּלְאַיְךְ פָּאָר אַיְהָם אַוְיסְרָעַדָעַן מִיְזָן
בִּיטָעַר הָאָרֶץ. שְׂוִין יַאֲהָרָעָן אַזְמַיְן מִזְמַן הָאַט מִיךְ פָּאָר-
לָאוּן. אָפְשָׁר וּוּטַמְיךָ דָעַר צְדִיק בַּעֲנַשְׁעָן אָזָן וּוּטַמְיךָ
אַוְסְמָעַרְעָן מִזְמַן. אַיְךְ בֵּין דָאָךְ אַבְּכָר נִימָט מַעַהָר זַיִן
אַפְּלַאֲזָעַנְעַ פְּרוּי, זַיִן וּוּלְאַיְךְ קַעְנָעַן עַפְעַנְעָן מִזְמַן מַוְיל
פָּאָר אַזְמַן צְדִיק, וּוּסְטוּמַר זַיִן מִזְמַן פִּידְשָׁפָרָעַכָּד."

— גַּוְתַּ, לְאַמְיר גַּעַהָן — הָאַט שְׂמַעוּן גַּעַעַנְטָפָעַרְט —
אַיְךְ אַיְךְ הָאָבָן וּזָאָס צָו דַעַרְצָעַהָלָעָן דָעַם צְדִיק, וּוּיְלָאַיְךְ
מִזְמַן הָאָרֶץ אַיְזָן פּוֹל מִימָט צְרוֹת אָזָן וּוּהַתָּאַגְעָן.
זַעַנְעַן זַיִן בִּיְדָעַ אַרְיִין צָום צְדִיק.

"שמעון איך זאל איזו לעבען."

האט זיך דער צדיק געווענדעט צו שמעון'ען אוון איהם געברענט : "וואם פארלאנגט?"

— איך קען ניט שלטאפען.

— ווי רופט מען דיך?

— אין ווים ניט.

— פון וואנען קומסטו?

— איך געדענק ניט.

— אוון דיין פרווי אוון דיינען קינדער?

— איך דערקען זוי ניט אוון זוי דערקען מיר ניט.

— אוון דאס פאַרדיסט דיך שטארק?

שמעון האט זיך צעווינט.

האט דער צדיק געוזנט : "אויב דו וועסט אויף זיך
געמען קיינטאל צו שוערען, אפלו ניט אויף און אמת,
וועל איך פאר דיר גאנט בעטען."

שמעון האט אויף זיך גענומען קיינטאל ניט צו שוע-
רען, אפלו ניט אויף און אמת

אוון דער צדיק האט געוזנט : "רופט מען דיך ניט
שמעון?"

שמעון האט ברײיט פאנגענדערגעפענט זייןע אויגען,
האט זיך דערפרעהט אוון געוזנט : "אמת, רבבי! יעכט
האנט איך זיך דערמאָנט. איך הײַם שמעון!"

אוון ער האט זיך שוין געוואָלט שוערעוֹן, ער האט זיך
אכבר באָלד דערמאָנט וואָם ער האט צונגעוזנט, אוון האט
פאָרשטעלט זיין מויל טימט ער פויסט.

— גיב נאָר אָ קוק אויף דער פרווי, די קראָמערין וואָם
שטעהט הינטער דיר! — האט ער צדיק געוזנט.

שמעון האט זיך אומגעערט אוון געקוּט אויף ער

“שמעון איך זאל איזו לעבען.”

קרעטערין און זי האט געוקט אויַף איהם. זיַי האבען זיך
איינס דעם אנדערע דערקענט.

— אוי, שמעון, מיין מאן! — האט געיאטערט די
פרוי.

— אוי, מיין וויב, מיין ליבע פרוי! — האט געשריען
שמעון.

פֿון גְּרוּוִים פְּרִיְיד האבען זיַי זיך בַּיִדָּע צְעוֹוִוִינְט. אַוְיַף
דֻּעַם גְּעוּוִוִין זְעַנְעַן אַרְיִינְגֶּעֶלְאַפְּעַן זְיִירָעַ זְיַהַן אָוּן טַעַכְתָּעַר
אוּן חַאַבָּעַן דַּעֲרַקְעַנְט זְיִירָעַ פְּאַטְעָר.

— אוי, טַאַטָּע, טַאַטָּע, — האבען זיַי אֵיהם אַרְוָמְגָעַ
כַּאַפְּט אָוּן גַּעֲקוֹשַׁט — וּוֹאָוּ בַּיּוֹטָו גְּעוּוֹעַן?

אוּן שמעון האט געמאכט אַ גְּרוּיִיסָע סְעוֹדָה. צוֹ דַעַר
סְעוֹדָה האט עַר אַיְינְגֶּעֶלְאַדְעַן אַלְעַ אַיְינְוָאַיְינְעָרָר פֿון שַׁטָּטָע
אוּן עַר האט זיַי דַעֲצִיעַהְלַט אַלְעַם וּוֹאָס מִיט אֵיהם האט זיך
גַעַטְרַאַפְעַן. אַיְזָ אַגְּנַגְעַפְאַלְעַן אַ שְׁרַעַק אַוְיַף די מְעַנְשָׁעָה,
וּוֹאָס האבען אַוְיַף זיך גַעַנוּמָעָן נִימָט צוֹ שְׂוֹועַרְעַן אַפְּילָו אַוְיַף
אָן אַמְתָ'דִיגָעַר זָאָר. אָוּן פֿון דָאָן אָן רַוְפְטָמָעָן די שַׁטָּטָע :
„דוֹ זַאַלְסָט נִימָט שְׂוֹועַרְעַן.”

די פארישאַלטענע פרינצעמען.

אמאל איז געווען אַ מאָן, האט ער געהאט דריי זיהן.
דער עלטסטער האט געהיסען ראובן, דער צווײיטטער שאול
און דער אַינגעסטער האט געהיסען דוד. האבען די ברוי-
דער דוד'ן גערופען „נאָר“. און דער ערליךער דוד האט
געגלויבט זייןע ברידער. „אוּבּ זַיְזַעַנְעַן, אָזִ אַיךְ בֵּין אַ
נאָר, ווֹיְסַעַן זַיְזַעַנְעַן אַזְדָּאַי, ווֹאַסּ זַיְזַעַנְעַן“. דערפֿאַר אָז
עמײַצְעַר האט אַיהם געפֿרענט: „וואֹוּ רַוְפְּטַ מְעַן דִּיהְ, אַיְנָ-
גַּעַלְעַע?“ האט ער געענטפֿערת: „מַיְן נַאֲמַעַן אַיז דֽוד
נאָר.“

איינמאָל זענען די צוּוִי בְּרִידְעַר אַרוֹיְסְגַּעַנְגַּען אַין
פעֶלֶד אַרְיוֹן שְׁפָאַצְיָהָעָן, אַזְדָּוּ נַאֲרַ אַיז זַיְזַעַנְעַן.
הַאֲבָעַן די בְּרִידְעַר דַּעֲרַזְעָהָן אַחָזְוַיְשַׁנְגַּדְיָן אַקְעַגְעַן
זַיְזַעַנְעַן. הַאֲבָעַן זַיְזַעַנְעַן זַיְזַעַנְעַן אַזְדָּאַי
אוּבּ דַּעֲרַשְׂרַאַקְעַן אַזְדָּאַקְעַן אַזְדָּאַקְעַן.

ווען די בְּרִידְעַר הַאֲבָעַן דַּעֲרַזְעָהָן, אַז דַּעַר הָאָזְוַיְשַׁנְגַּדְיָן
זַיְזַעַנְעַן דַּעֲרַשְׂרַאַקְעַן אַזְדָּאַקְעַן, הַאֲבָעַן זַיְזַעַנְעַן זַיְזַעַנְעַן
צַוְּאַסְמַנְדָּעַר: „דַּאַסּ אַיז זַיְזַעַנְעַן נִיטַּ קִיְּן בִּיּוּזְ חַיָּה.
קוּם, לְאַמְּרַ אַיהֲרַ נַאֲכַלְוִיְּפַעַן!“

הַאֲבָעַן זַיְזַעַנְעַן אַגְּבִּיאַגְעַן נַאֲכַלְוִיְּפַעַן דַּעַם הָאָזְוַיְשַׁנְגַּדְיָן
אַין טַאַל אַזְנַבְעַן פָּוּן טַאַל אַוְיְפַן בָּאַרגַּן, בִּזְוּ זַיְזַעַנְעַן אַגְּבִּיאַגְעַן
אַין אַ וּוֹאַלְדָּ אַרְיוֹן. דַּאַרטַּה הַאֲבָעַן זַיְזַעַנְעַן פָּאַרְלַאַרְעַן דַּעַם הָאָזְוַיְשַׁנְגַּדְיָן,
אַזְנַבְעַן זַיְזַעַנְעַן גַּעַוּזְאַלְטַ אַומְקַעְרַעַן אַחִים. הַאֲבָעַן זַיְזַעַנְעַן
פָּאַרְלַאַרְעַן דַּעַם וּוֹעַג אַזְנַבְעַן אַרְוּמְגַעְבַּלְאַנְדוֹשְׁעַט זַיְזַעַנְעַן
שַׁעַן בְּעַרְג אַזְנַבְעַן, בִּזְוּ זַיְזַעַנְעַן צַוְּגַעְקַוְמַעַן צַוְּאַעַלְפַעַן

הויכע בערג, וואם האבען פאר זיין פארשטעלט דאס ליכט פון טאג.

זענען זיין זעהר אומעטיג געוווארען און אנגעההייבען ווינגען.

ווען זיין האבען זיך נאכדעם אומגעוקט האבען זיין גיעזעהן ווי פאראים פון זיין לוייפט א חונט. האט דוד גע-זאנט :

— לאמיר נאכגעהן דעם הונט, אפשר וועט ער אונז וויזען דעם וועג אהיימ.

האבען זיך די ברידער געשעט צו פאלגען א נאך און האבען געלאכט פון זיין עצה. אין הארצען אבער האבען זיין געטראכט :

— דער נאך האט דאך אונז טאקט א גוטע עצה גע-גבען. דער הונט איז אודאי פון א נאחענטען דארף, און די מענשען פון דארף וועלען אונז וויזען דעם וועג.

זענען זיין נאכגעאנגען דעם הונט זיבצעעהן טאג און זיבצעעהן נעצט. די גאנצע צייט האבען זיין געגעסען די גראזען פון דער ער און די פרוכטען פון די בוימער, וואם זיין האבען געפונגען איז וועג ; און געטרונקען האבען זיין דאס וואסער פון די טייכען. אויפֿן אכצענטען טאג זענען זיין אנגעיקומען אין א גרויסער און זעהר שענער שטאט.

האבען די ברידער געקוקט און זיך זעהר געווואונ-דערטט. וויל זיין האבען נאך קיינמאל ניט גיעזעהן און שענע שטאט און אזעלכע גרויסע פאלאכען.

די ברידער זענען אריין אין דער הויפט גאם פון שטאט און האבען דערזעהן צוויי גרויסע פאלאכען. אויפֿן טויער

פֿון אַיְינָעַם אַיְזָ גַּעֲוֹעַן אַנְגַּעַשְׂרִיבָעַן: "דָּא קְרִיגָּעַן אַלְעַ חַבְמִים עַמְעַן אַומְזִיסְטַּן". אָוֹן אוֹיפֿן טוֹיעֶר פֿון צְוַיְיטָעַן אַיְזָ גַּעֲוֹעַן אַנְגַּעַשְׂרִיבָעַן: "דָּא וּרְטַ גַּעֲגַעַבָּעַן עַמְעַן אַומְזִיסְטַּן צְוַ נְאַרְאַנְיִים".

זְעַנְעַן דַּי בְּרִידָעֶר-אַרְיַין אַיְזָ דַעַם פֿאַלְאַץ פֿון דַי חַכְמִים, וּוֹיְלַ זַיְהַ אַבָּעַן זַיְהַ גַּעַהַלְטָעַן פֿאַר קְלוֹגָעַן. אָוֹן דָוד הַאַט בַּיְיַ זַיְהַ גַּעַטְרָאָכְטַן:

— מִינְגָּעַ בְּרִידָעֶר זְעַנְעַן אַלְעַ מַאלַ, אַז אַירַ בִּין אַ נָּאָר. וּוֹעַל אַיךְ אַרְיַינְגָּעָהּן אַיְזָ דַעַם הַוִּין פֿאַר נַאֲרָאַנִים אָוֹן וּוֹעַל אַפְּעַסְעַן אַז אַומְזִיסְטָעַן מַאֲלַצְיַיטַן צְוַזְאַמְעַן מִית אַלְעַ אַנְדָעָרַע נַאֲרָאַנִים.

דַי בְּרִידָעֶר זְעַנְעַן אַרְיַין אַיְזָ דַעַם הַוִּין פֿאַר דַי קְלוֹגָעַן, הַאַבָּעַן זַיְהַ דָּאָרְטַן נִיט גַּעַפְנוּנָעַן קִיּוֹן אַרְטַן צּוֹם זַיְצָעַן אָוֹן קִיּוֹן שְׁטִיקָעַל בְּרוּוּת צּוֹם עַסְעַן. וּוֹיְלַ אַלְעַ, וּוֹאַסְמַעַן זְעַנְעַן פֿאַרְבִּי גַּעַנְגָּעַן דַי צְוַיְהַ פֿאַלְאַצְעַן הַאַבָּעַן זַיְהַ גַּעַהַלְטָעַן פֿאַר חַכְמִים. דַעְרִיבָּעַר זְעַנְעַן גַּעֲוֹעַן מַעַהַר אַוְרָחִים וּוֹיְלַ עַרְטָעַר אָוֹן בְּרוּוּת, וּוֹאַסְמַעַן מַעַן הַאַט דָאָרְטַן אַנְגַּעַנְגִּיטַן.

אָוֹן דָוד אַיְזָ אַיְנָעַר אַלְיַין אַרְיַין אַיְזָ דַעַם פֿאַלְאַץ פֿאַר נַאֲרָאַנִים אָוֹן הַאַט דָאָרְטַן קִיּוֹן לַעֲבַדְגָּעָן מַעַנְשָׁעָן נִיט גַּעַ-פְּוֹנָעַן, אַחֲזַיְקַיְשַׁעַד דַי פֿיְעַלְעַ קְעַכְעַר אָוֹן דִּינְעָרַ, וּוֹאַסְמַעַן זְעַנְעַן אַיְהָם אַקְעַגְעַן גַּעַלְאַפְעַן, הַאַבָּעַן אַיְהָם אַוּוּקְגַּעַזְעַצְטַן, אַיְהָם בַּעַ-דִּינְטַן אָוֹן דַעְרַלְאַנְגַּטַן דַי טִיעַרְסָטַע עַסְעַנְמַן.

דָוד הַאַט זַיְהַ אַנְגַּעַנְטָעַן אָוֹן גַּעַלְאַזְעַן מַעַהַר וּוֹיְלַ הַאַט אוֹיפֿגְעַנְסָעַן. עַר אַיְזָ אַרְיוֹסְגַּגְגָעַן אָוֹן הַאַט בַּעַ-גַּעַנְעַט זַיְנַעַ בְּרִידָעֶר אוֹיפֿגְעַרְעַגְטַע.

— פאר וואָם זענט אַיהֲר אֶזוֹי ברוגז, ברידער? —
האט דוד געפֿרעהט.

— וויל מיר זענען הונגעריג — האבען זי געענט-
פערט — דער בעל הבית פון דעם פאלאַץ פאר קלונע איז אַ
שלעכטער מענש. ער האט אַיינגעלאַדען מענשען און האט
פאר זי אַפְּלוּ ניט צונגעריגיט קיין ערטאָר צום זיצען!

— און אַיך האָב זיך אַנגעגעסען און האָב נאָך אַיבָּער-
געלָאָט. זאל מײַן שפייזער זיין געבענשׂ! אַויב אַיהֲר
ווילט, קומט אַין פאלאַץ פאר נאָראָנים, ווועט אַיהֲר אויפֿעסען
וואָם אַיך האָב אַיבָּערגעלָאָט!

— נײַן — האבען די ברידער געענṭפֿערט — מיר
וועלען וואָרטען אויפֿ מאָרגען. אָפְּשָׁר ווועט דער בעל הבית
אַיבָּערקֿוקען זיינע געסט אָון ער ווועט זעהָן, אָז זי זענען
ניט קיין חכמים ווועט ער זי אַרוּיסטְרִיאַבָּען, ווועלען מיר דאן
האָבָען גענוג צו עסָען.

אַבער יעדער פון די געסט האט געטראָכט דאסזעל-
בָּע אָון צָלָע האָבָען געוווארט אויפֿ מאָרגען אָון אויפֿ אַיבָּער-
מָאָרגען, אָון זענען געבלִיבָען הונגעריג.

זענען די ברידער אַין בעם געוזאָרען אָון האָבָען פָּאָר-
לאָזען דעם פאלאַץ. פון גָּרוּים אויפֿרעהָנָג האָבָען זי פָּאָר-
געסָען רופָען דודָן. זי זענען אַוועָק אַין די גָּאָסָען פון
שְׂטָאָט אָון האָבָען געפֿרעהָט בֵּי די מענשׂן:

— ווער אייז דאס דער שטאלצער מענשׂן, וואָם האט
איינגעלאַדען קלונע מענשׂן אָון פָּאָר זי ניט אַנגעגערייט
קיַין עסָען? אַיז ער אויסען געוווען אָנוֹן צו באַליידיגען?
האָבָען די מענשׂן זי דערצעהָלָט, אָז די שְׂטָאָט אַיז
אַקְעַנְגַּלְיָיכָע. אָון דער קענִיג האט אַין טאָכטער. אַיז

זוי געוווען שען ווי אָרויז און צניעות'דיג ווי די לבנה סופ' חודש. נאָר אַיִן שלעכטע געווואַוינַהַיַּת האַט זוי געהאַט: זוי אַיִן געוווען זעהר נײַגעריג. אַיִן יעדער אָפֿעְנֶעֶר טיר בִּיְתָאָג אַונְ אַיִן יעדען לִיכְטִינְגָּעָן פָּעָנְסְטָעָר בִּיְגְּנָאָכָּט, האַט זוי לִיב געהאַט אַרְיִינְצּוֹקְעָן אָדָעָר צּוֹלְעָגָעָן אָנוֹ אָוַיְעָר אַונְ זִיךְ אַיִינְ הַעֲרָעָן ווֹאָס מְעָן רַעַדְטָעָן שְׂטִילְעָרְהַיִּת.

איינטָאָל אַיִן זוי דָּוְרְכְּגַעַגְּנָגָעָן פָּאָרְבִּי אָהיַלְגָּעָן מְאֹזְסָם הַוֵּי פּוֹנְקָט ווֹעָן עָר אַיִן גַּעַשְׁטָאָגָעָן אַונְ תְּפִילָה גַּעַדְטָוָן. אַונְ די טִיר אַיִן גַּעַוּוֹעַן אָפְּעָן. האַט זוי אַרְיִינְצּוֹקְעָט אַיִן הַוֵּי, אַונְ ווֹעָן זוי האַט גַּעַזְעָהָן ווי זִינְעָר אַוְיְגָעָן זַעַגְעָן אַוְיְפְּזָן אַוְיְפְּגַעַהוּבָעָן צּוֹם הַיְמָעָל אַונְ זִינְעָר הַעֲנָט פָּאָרְלָעְגָּט אַוְיְפְּזָן הַאֲרָצָעָן, האַט זוי זִיךְ שְׂטָאָרָק צְעַלְאָכָט. אַיְהָר גַּעַלְעָכְטָעָר האַט אַיְבְּעַרְגַּעַשְׁלָאָגָעָן דָּעַם צְדִיק זִין תְּפִילָה, האַט עָר זִי פָּאָרְשָׁאָלְטָעָן אַונְ גַּעַזְגָּט:

— פּוֹן הַיְנָט אַונְ ווֹיְטָעָר, אַוְיָב דָו ווּעַסְט קָוְקָעָן אַוְיָפְּ אַמְּעַנְשָׁעָן, זַאלְסָטוּ זַעַחַן ווֹאָס בִּי אַיִם אַיִן הַאֲרָצָעָן טוֹט זִיךְ; אַונְ אַוְיָב דָו ווּעַסְט הַעֲרָעָן דָּאָס קָוְל פּוֹן אַטְעָן-שָׁעָן, זַאלְסָטוּ אַוְיָד הַעֲרָעָן זִינְעָר גַּעַדְאָגָעָן.

וֹעָן די פְּרִינְצָעָטִין אַיִן אַהֲיָמְנַעְקָומָעָן זַעַגְעָן אַיְהָרָע דִּינְגָּרִים אַיְהָר אַגְּקָעָעָן גַּעַקְוָמָעָן אַונְ זִי בָּאָגְרִיסְט. די פְּרִינְצָעָטִין האַט אַכְּבָעָר גַּעַזְעָהָן ווֹאָס אַיִן זַיְעָרָע הַעֲרָצָעָר טוֹט זִיךְ אַונְ גַּעַהְעָרָט זַיְעָרָע גַּעַדְאָגָעָן. אַיִן זַיְעָרָע הַעֲרָצָעָר אַונְ גַּעַדְאָגָעָן הַאֲבָעָן די דִּינְגָּרִים זִי גַּעַשְׁאָל-טָעָן אַונְ גַּעַזְגָּט:

— ווֹאָס פָּאָר אַשְׂוֹאָרָע יַאֲחָר האַט עַם דיַךְ אַזְוִי שְׁגָעָל אַהֲיָמְנַעְבָּרָאָכָט? הַלוֹּאָי ווּאַלְסָטוּ קְרָאָנָק גַּעַוּoאָרָעָן בָּאַטְשָׁ אַוְיָפְּ אַמְּנָאָט, ווּאַלְטָעָן מִיר געהאַט אַבְּיָסָעָל רֹוח!

אייז די פֿרִינְצָעַסִּין אויפֿגעַרְעַגְט גַּעֲוָאַרְעַן פֿוֹן זַיְעַר
חוֹצֶה אָוּן שלעכטמְקִיט. זֵי האַט זַיְיַ אַוְעַקְגַּזְדְּעַלְת אָוּן
אוועַקְגַּעַטְרִיבָּעַן פֿוֹן זַיְך אָוּן זַיְך אַוְעַקְגַּעַזְעַצְט וּוַיְגַּעַן.

דעַר קענִיג האַט דָּאמַ גַּעַהְעַרְט אָוּן האַט גַּעַשְׂקַט זַיְן
היַוְפַּט מִינִיסְטָעַר צֹ דַעֲרַגְעַהְן וּוְאַם סְאַיְזַעְגַּעַהְן מִיט זַיְן
טַאַכְטָעַר.

דעַר מִינִיסְטָעַר אַיְז אַרְיִינְגְּעַקְוּמָעַן, זַיְך אַוְעַקְגַּעַשְׁטָעַלְת
קענִיג דַעַר פֿרִינְצָעַסִּין אָוּן זַי בְּאַגְּרִיסְטַט.

אַבְּעַר זַי האַט גַּעַהְעַרְט זַיְנַע גַּעַדְאַנְקָעַן, וּוּ ער טַרְאַכְט
בַּי זַיְך: "חַלְואַי וּוְאַלְטַט מִין קְרַאנְק וּוַיְבַּב גַּעַשְׁטָאַרְבָּעַן
וּוְאַלְטַט אַיְז גַּעַבְעַטְעַן דַעַם קענִיג ער זַאַל מִיר דַיְך גַּעַבְעַן פֿאַר
אַז וּוַיְבַּב!"

— אַ, דו פֿאַלְשָׁעַר! — האַט דַי פֿרִינְצָעַסִּין אוֹיפֿ אַיהם
אַגְּשָׁרַי גַּעַטְוֹן — אוֹיפֿן טוֹיט פֿוֹן דִּיְוַן פֿרְוִי בעַטְסָטו? !
אַרוֹים, אָוּן זַאלְסַט זַיְך פֿאַר מִיר מַעְהָר נִיט וּוַיְזַעַן!

אייז דַעַר מִינִיסְטָעַר אַרְיוֹסְגַּעַגְּאַנְגָּעַן אַ בְּאַלְיִידְגַּטְעַר,
אייז גַּעַקְוּמָעַן צָוֵם קענִיג אָוּן גַּעַזְגַּט:

— מִין הָאָר, מִין קענִיג! נִיט אַנְדְּעַרְשׁ דִּיְוַן טַאַכְט
טַעַר אַיְז קְרַאנְק. זֵי רַעַדְט זַאַכְעַן, וּוְאַם האַבְעַן קִיְּזַן זַיְן
נִיט!

אייז דַעַר קענִיג אַלְיַיְן גַּעַקְוּמָעַן מִיט זַיְן דִּינְגַּר. האַט
די פֿרִינְצָעַסִּין גַּעַהְעַרְט די גַּעַדְאַנְקָעַן פֿוֹן דִּינְגַּר, וּוּ ער
טַרְאַכְט בַּי זַיְך: "וּוְעַן אַיְז זַאַל דַיְך קענִיג חַרְגְּעַנְגַּעַן קִיְּזַן
גַּעַר זַאַל נִיט זַעַהָן, וּוְאַלְטַט אַיְז פֿוֹן דִּיר אַרְוֹנְטַעְרְגַּעַנוּמוֹעַן
דִּיְוַן צִירְוָנָג, וּוְאַלְטַט עַמְּ פֿאַרְקּוּיפַּט אָוּן בָּאַצְּאַהְלַט מִינְגַּע
חוֹבּוֹת"

— הריג'ענען ווילסטו מיך ? ! מערדער ! — האט זיך די פֿרִינְצָעַסִּין צְעַדְרִיעַן — אַזְרוּם פֿוֹן דְּאַגְּנָעָן, רְשָׁע ! איזו דער קעניג אַדער שְׁרָאַקְעָן גַּעֲוָאַרְעָן אָוּן דער דִּינְעָר האט זיך איזו דער שְׁרָאַקְעָן.

— ווואט איז מיט דיר, מײַן טָאַכְטָעָר ? — האט דער קעניג אַנְגַּהְוִיבָּעָן ווינוֹגָעָן — פֿאָר ווֹאָס בְּאַלְיְוִידְיְוָמְטוֹ חַשְׁבוּעַ מְעַנְשָׁעָן ? פֿאָר ווֹאָס רְעַדְסָטוֹ אַזְעַלְכָּעַ נְאַרְישְׁקָיִי-טען ?

האט די קעניגין דערפֿון גַּעֲהָרְט, איזו זיך אַרְיִינְגְּקָרְט, מען מיט אַיהֲרָע דִּינְסְטָעָן.

די פֿרִינְצָעַסִּין האט דערזעהן די קעניגין מיט די דִינְס-טען אָוּן זיך האט גַּעֲהָרְט ווֹי אַיְנָעַ פֿוֹן זַיְתְּרָאַכְט בַּי זיך : „סְאַרְאַס נְאָר דָּס אִיז. בָּאַטְשָׁז זיך אַז פֿרִינְצָעַסִּין אָוּן זיך אַמְּיאָוֹסְקִיְת. מַיְוִין מִינְדְּסְטָעָר פֿינְגָּעָר אָוּן שְׁעַנְגָּר פֿוֹן אַיהֲרָג נְאַגְּזָעָן פֿאַרְגְּרִינְטָעָן פֿנִים ! ”

— דו זאגסְט אַלְגָּעָן ! — האט די פֿרִינְצָעַסִּין פְּלוֹצִים אַוְיסְגַּעְשְׁרִיעָן — די זוילְעָן פֿוֹן מַיְוִינָעָשָׂר זַעְגָּעָן שְׁעַנְגָּר פֿוֹן דִּין שְׁטָעָרָן.

אָוּן אַצְוֹוִיטָע דִּינְסְט האט גַּעֲטָרָאַכְט : „הַלְאָי ווֹאַל-טָעָן דִּיְנָעָן צִיְּן אַוְיסְגַּעְשְׁרִקְסָעָן אַוְיפָּע אָז אַרְשָׁיוֹן די לְעָנָג יְעָדָע, ווֹאַלְסָטוֹ זיך נִוְט גַּעֲגְּרוֹיסָט מִיט דִּין שְׁעַנְקִיְת ! ” אָוּן די פֿרִינְצָעַסִּין אִין כּוּם גַּעֲוָאַרְעָן אָוּן אַרְיִיסְגַּעְטָרִי-בען די דִּינְסְטָעָן.

האט זיך איזו דִּי קעניגין דער שְׁרָאַקְעָן אָוּן זיך בִּיטָעָר צְעַוְוִינְט. האט דער קעניג גַּעֲוִוִינְט אָוּן אַלְעָן מִינְסְטָאַרְעָן האַבָּעָן מִיטְגַּעְוִוִינְט. האט מען גַּעֲבָרָאַכְט דְּאַקְטָוִירִים פֿוֹן גַּאָר דָּעָר ווּלְטָט, אָוּן אַלְעָן האַבָּעָן גַּעֲזָגְט, אָז דָּס אִיז אַ

געפערליךע קראנקהיט: זי זעהט און הערט די געדאנ-
קען פון מענשען, און דערצ'ו איז קיין רפואה ניטא.
מעהָר פון אלעטַען האט געווינט די פֿרִינְצָעֵסִין אלַיְן.
ווײַיל זי האט מיט אַמַּאל דערזעהן וויפיעל שונאים זי האט
און זי האט שטענדיג געהרט באַלְיַידְגָּנוֹנְגָּן, צוֹנוּמְעַנְּיִשְׁעָן
און קלַוָּת.

אייז די אומגְּלִיקְּלָעַכְּבָּע אַוּקְּגָּעָנְגָּנְגָּעַן צוֹם צְדִיק, פֿאַר
אייהם געווינט און געבעטַען ער זאל אַיהָר מוחַל זַיְן אַיהָר
זַיְן אַן אַיהָר צְרוּק צוֹשְׁלִיסַעַן אַיהָרָע אוֹיגַעַן אַן אוֹיעָרַן,
וּזְאַם ער האט אַיהָר געעפַעַנְט, אַן ער זאל אַיהָר אַומְקָעַרְעַן
אַיהָרָע אַמְּאַלְיָגָע אוֹיגַעַן אַן אוֹיעָרַן.

אַבָּעַר דער צְדִיק האט אַיהָר געענְטְפָּעַרְט אָז ס'אייז
פֿאַר אַיהָר קַיְן רְפָאָה נִיטָּא, סִידָעַן זי זאל חַתּוֹנָה האַבָּעַן
מיט אַנְאָר, וּזְאַם ווֹיסְט אָז ער אייז אַנְאָר אַן גִּיט עַם
צָוּן.

דערידער גְּרִימִט די פֿרִינְצָעֵסִין אַלְעַ טָג צוֹ צְוּוִי
סְעוּדוֹת אַיְן די צְוּוִי פֿאַלְאַצְעָן. אַן זי האַפְּט, אָז צְוּוַיְשָׁעָן
די אוֹרְחִים ווּעַט זַיְך גַּעֲפִינְגָּעַן אַנְאָר, וּזְאַם ער אייז זַיְך מְדֻהָּה
איין זַיְן נָאָרִישְׁקִיַּת. אַבָּעַר בֵּין הַיִּגְנַּט האַט נָאָך קִינְגְּנָר נִיט
אַרְיבְּעַרְגְּעַטְרָאַטְעָן די שְׁוּעָל פֿוֹן דָעַם פֿאַלְאַץ פֿאַר נָאָרָאַנִּים.
בְּלוּזָה דער פֿאַלְאַץ פֿאַר די קְלוּגָּע אייז תְּמִיד פֿוֹלְטַאַמְּתָאַרְחִים.

וּוי די בְּרִידָעַר האַבָּעַן דָעַם דָעַרְהָעַרט, האַט יְעַדְעַר
פֿוֹן זַיְיַי בַּי זַיְך גַּעֲטָרָאַכְט: „אַיך וּוּעַל אַוּקְּגָּעָהָן צוֹ דָעַר
פֿרִינְצָעֵסִין אַן אַיהָר זָגָעַן, אָז אַיך בֵּין אַנְאָר. אַיך וּוּעַל
מיט אַיהָר חַתּוֹנָה האַבָּעַן אַן וּוּרָעַן דָעַם קַעְנִיגְסָאַיִיד
דָעַם!“

אייז ראובן אַוּוּקְנְגָאנְגָעַן צוֹ דָעַר פֿרִינְצָעַסְיָן'ס פֿאַלְאַץ, און האט זייןנע ברידער ניט אַוִיסְגְּוָאנְט. אַיְזֶן שָׁאָל גְּעוּווּן זַעֲהָר צַוְּפָרִידָעַן וּוְאָם רַאֲובָן אַיְזֶן אַוּוּקָעַךְ. אַיְצָט וּוְעַט עָרְקָעַנְגָעַן אַלְיָוָן גַּעַחַן צָוָם קָעַנְגְּלִיכָעַן פֿאַלְאַץ. אַיְזֶן עָרְאַיךְ אַוּוּקָעַךְ אַוּן זַיְנָעַ ברִידָעַר האט עָרְקָעַנְגָעַט. וּוּעַן זַיְזַי זַעַנְגָעַן גַּעַקְוָמָעַן אַיְזֶן פֿאַלְאַץ האַבָּעַן זַיְזַי זַרְקָעַ בֵּין דָעַר בָּאַגְּנְגָעַנְט אַוּן האַבָּעַן אַיְינָס אַוְיפְּ דָטָס אַנְדָעַרְעַן בֵּין גַּעַקְוָקָט.

— עדעלע פֿרִינְצָעַסְיָן! — האט רַאֲובָן גַּעַזְאַגְּט — אַיְךְ בֵּין דָעַר נַאֲר, וּוְאָם וּוְיָסְטָמָעַן מִין נַאֲרִישָׁקִיט אַוּן בֵּין גְּרִימָט צוֹ צַוְּגָעַבָּעַן עַמְּפָאָר אַלְעַמְּפָעַן אַיְזֶן דִי אַוִיסְגְּוָאנְט!

— נִיט אַמְתָה! — האט שָׁאָל אַוִיסְגְּרוֹפָעַן — אַיְךְ בֵּין דָעַר נַאֲר! דָעַר גְּרֻעַטְעָר פָּוָן אַלְעַנְגָעַן נַאֲרָנִים! נַאֲר אַזָּא נַאֲר אַיְזֶן אַוְיפְּ דָעַר גַּאנְצָעַר וּוּלְטָן נִיטָא! אַוּן אַט דָעַר בְּרוֹדָעַר מִינְיָנָר, אַיְזֶן אַגְּרָוִיסְטָר חַכְמָן!

זַיְיָ האַבָּעַן זַיְזַי בְּיִידָעַ אַנְגְּהָוִיְבָעַן שְׁפָאָרָעַן. דָעַר האט גַּעַזְאַגְּט: אַיְךְ בֵּין דָעַר נַאֲר, אַוּן דָעַר האט גַּעַזְאַגְּט: אַיְךְ בֵּין דָעַר נַאֲר. אַוּן דִי פֿרִינְצָעַסְיָן האט זַיְזַי אַיְינְגְּעַקְוָקָט אַיְזֶן זַיְעַרְעַע הַעֲרָצָעַר, גַּעַלְאָכָט אַוּן גַּעַזְאַגְּט: „אמְתָה, אַיְהָר זַעַנְטָן בְּיִידָעַ נַאֲרָנִים. אַוּן אַפְּשָׂר טָאָקָעָן דִי גְּרֻעַטְעָר, אַבָּעַר אַיְהָר גַּיטָּעַם נִיטָן. אַרְוִוָּס פָּוָן דָּצָנָעַן!“

אייז וּוּי זַיְיָ גַּעַהָעַן אַרְוִוָּס פָּוָן פֿאַלְאַץ, פֿירָט אַדְיָנָעַר זַוד נַאֲר צוֹ דָעַר פֿרִינְצָעַסְיָן.

וּוּעַן דִי פֿרִינְצָעַסְיָן האט אַיְהָם דָעַרְזָעָהָן דָוְרְכָן פָּעָנָמָן-טָעָר, אַיְזֶן עָרְאַיךְ זַעֲהָר גַּעַפְּעַלְעָן. האט זַיְזַי זַיְדָעַר טְרָאָכָט: „הַלוֹּאֵי אַיְזֶן עָרְאַיךְ מְדֹהָה אַיְזֶן זַיְן נַאֲרִישָׁקִיט!“

און זי איז איהם אַקעגען גענאנגען.

דעָר דינער האָט זיך פֿאָרנִיגט און געזאגט:

— עדעלע פֿרִינְצֶעְסִין! אַט דָעָר יונְגָעָר מִאָן האָט
געכּטָעָן אָן אַיְיעָרָנְעַבְּטָעָן גַעֲגָעַסְעָן אֵין פֿאָלָאָץ פֿאָר נַאָרָאָ-
צִים. דָאָס אַיְזָה דָעָר אַיְינְצִיגָעָר אָוֹרָה, דָעָר עַרְשְׁטָעָר אָן דָעָר
לְעַצְמָעָר, וּוָאָס אַיְזָה צָו אָנוֹן פֿאָר דָעָר גַאנְצָעָר צִיְיט אַרְיְינְגָעָ-
קּוּמָעָן. אַיךְ הָאָבָ אִיהם גַעֲפָרָעָגָט וּוּי עָרָהִיסְטָה, האָט עָר
געזאגט: דָוד נַאָר.

— וּוּי רְופָטָה מַעַן דִיךְ? — האָט די פֿרִינְצֶעְסִין גַעֲ-
פָרָעָגָט דָוד'ן.

— אַיךְ הָיִם, דָוד נַאָר. אַזְוִי רְופָעָן מַיְיךְ מִינְגָעָ בְּרִי-
דָעָה, וּוָאָס שְׁטָעָהָעָן בַּיִם טּוּיָעָר. גַעֲוָוִים בֵּין אַיךְ אַ נַאָר.
זַי זַעַגְעָן קְלוֹגָעָ, וּוִיְסָעָן זַי אָוְדָאי וּוָאָס זַי זַעַגְעָן.

הָאָט זַיךְ די פֿרִינְצֶעְסִין אַיְינְגְעַקְוָקָט אֵין זַיְין הַאֲרָצָעָן
אוֹן צְוָנְעָהָעָרטָ צָו זַיְגָעָ גַעֲדָאָנְקָעָן אוֹן גַעֲפָנוֹעָן, אָז עָר
טְרָאָכָט דָאָסְזָעָלְבָעָ וּוָאָס עָרָ זַעַגְטָה.

הָאָט זַיךְ די פֿרִינְצֶעְסִין זַעַהָר גַעֲפָרָעָהָט מִיט אִיהם. זַי
הָאָט גַעֲשִׁיקָט אַנְזָאָגָעָן אַיְהָרָ טְאָטָעָן, אָז זַי הָאָט גַעֲפָנוֹעָן
דוּעָ נַאָר, וּוָאָס אַיְזָה זַיךְ מַוְדָה אֵין זַיְין נַאֲרִישָׁקִיםָ אָן זַי
וּוְעָט מִיט אִיהם חַתּוֹנָה האָבָעָן.

און דָוד הָאָט חַתּוֹנָה גַעֲהָאָט מִיט דָעָר פֿרִינְצֶעְסִין אָן
נַאָר דָעָר חַתּוֹנָה אַיְזָה זַי אַוְיְסָנְהָיִילָט גַעֲוָאָרָעָן פָוָן אַיְהָרָ
קְרָאָנְקָהִיט. אַיְהָרָ אַוְיְגָעָן פָוָן הָאָרָץ אָן דִי אַוְיְעָרָן פָוָן
גַעֲדָאָנְקָעָן, וּוָאָס דָעָר צְדִיקָה הָאָט גַעֲעָפָעָנָט מִיט זַיְין קְלָהָה,
זַעַגְעָן פֿאָרְשְׁטָאָפָט גַעֲוָאָרָעָן. עַמְזָעָן בֵּין אַיְהָרָ וּוּידָעָר
גַעֲעָפָעָנָט גַעֲוָאָרָעָן אַיְהָרָ מַעֲנְשָׁלִיכָעָ אַוְיְגָעָן אָן אַוְיְעָרָן אָן

זוי האט מעהר ניט געקענט זעהן און הערען, ווואם מענשען האבען בי זיך געטראכט.

דאן ערשט האט זיך דוד דערדוואוסט, אzo זייןע בריזער האבען איהם ביז איצט גענארט, וווען זוי האבען איהם גערופען נאָר. וווארום ער איז נאָר ניט קיין נאָר, ער איז נאָר דעם קעניג'ס אידעם. און זוי זענען נאָר ניט קיין חכמים נאָר די גרעטען נאָראַנים, זוי זוי האבען אויף זיך אליאָן אויסגעזאגט פאָר דער פרינצעסן.

די געפאנגענע בלט

איין א שטאט וואו ס'אייז געווען א אידישער קוואָר-

טאל, האט טען אטאל געפירט חתנ-יכלה צו דער חופה. איין דער דאָזינער שטאט האט געוואוינט דער קעניג. איין דער קעניג פאָרבײַגונגגען דעם אידישען געגענד, און געהרט די מוזיק, האט ער זיך געטראכט: „איך וועל צונגען און זעהן ווי פירען די אידען ווייערעד טעכטער צו דער חופה?“

איין ער געגאנגען נאָכ'ן קול פון דער מוזיק ביז ער אייז צונגעקומווען לעבען דער שייל. האט ער געטעגן ווי די כלה שטעהט אונטער דער חופה מיט א צוּגַעְדַּעְקְּטָעַן פְּנִים. האט ער זיך געטראכט: זוי אייז אודאי זעהר א מיאָסָע. איז ניט, ווואם האט זיך מורה צו ווייזען איךך פְּנִים?

ער האט גיעזעהן די מהותנים מיט ליכט און פאקטן אין זיירע הענט. האט ער זיך געטראכט: „זוי זענען אודאי קורצ'יזטיג. ווען ניט, אויפֿ ווואס דארפֿען זוי צוויי פיעל ליכט?“

ער האט גיעזעהן זוי די אונטערפֿיידער און אונטערפֿי רעדקעס פירען דעם חתן באזונדער און די כלה באזונדער. האט ער זיך געטראכט: „טַן הַסְתָּמָם גַּעֲפֶעֶלֶת די כלָה נִיט דעם חתן און דער חתן גַּעֲפֶעֶלֶת נִיט דַעַר כָּלה אָנוֹ מַעַן צויננט זוי חתונה צו האבען. אָז נִיט, צו ווֹאָס הַאלְטָעָן די צו דעם חתן און יְעַנֵּעַ די כלָה? גַּעֲזָוִים וּוְילָעַן זוי אַנְטָן לְוִיְּפָעַן!“

אָבָעָר וּוֹעֵן די כלָה האט אַפְּגַעַדְעַקְט אַיְהָר פְּנִים צו טְרִינְקָעָן דעם ווֹיָן, פּוֹן חֻופָּה-בּוֹס, האט דער קָעְנִיג דַעֲרוֹזָעָהָן, אָז זַי אַיְזָן שְׁעַנְגָּר פּוֹן אַלְעָמִידְלָעָר אַיְן לְאָנָד. אָנוֹ דער קָעְנִיג אַיְזָן גַּעֲזָוָן אֶבְּחָור. האט ער גַּעֲהִימְעָן זַיְגָעָן דַעְרָקָעָר בְּאָפָעָן די כלָה אָנוֹ זַי אַוּעַקְטָרָאָגָעָן אַיְן זַיְן קָאָרָעָטָע.

הַאָבָעָן די דִינְגָר גַּעֲכָאָפְט די כלָה אָנוֹ הַאָבָעָן זַי אַוּוֹקְטָרָאָגָעָן אַיְן קָעְנִיגָּמִים קָאָרָעָטָע. אָנוֹ די כלָה האט פּוֹן גְּרוֹיִם שְׁרָעָק גַּעֲחַלְשָׁטָט. האט זַי אַוִּיסְגַּעַזְעָהָן נַאֲךְ שְׁעַנְגָּר אָנוֹ אַיְזָן דעם קָעְנִיג נַאֲךְ מַעַהָר גַּעֲפֶעֶלֶת.

הַאָט ער זַי אַוּעַקְגַּעַפִּירְט אַיְן זַיְן פָּאַלְאַץ אַרְיִין. אָנוֹ דער גַּאנְצָעָר עַולְמַט מִיט די מהותנים זענען גַּעֲבַלְיבָעָן שְׁטָעָהָן צְעַשְׁרָאָקָעָן אָנוֹ הַאָבָעָן אַיְינָס דַּאֲם אַנְדָעָר אַגְּנָעָקָוּקָט, אָנוֹ די חֻופָּח אַיְזָן גַּעֲבַלְיבָעָן שְׁטָעָהָן אֶפְּרַעְשָׁעָטָע. הַאָבָעָן די מהותנים אַוִּיסְגַּעַלְאָשָׁעָן זַיְעָרָע פָּאַקְעָלָן,

און דער חתן האט צערימען זייןע קלידער, האט זיך אַנְטָן געטז אַ זאָק מיט אַשׁ, אַיז געפאלען אויפֿ זיין פֿנִים אָונְ גַעַן ווֹיינַט.

האָבען אַלְעַ מְחוּתָנִים אָונְ דָעֵר גַאנְצָעַ עַולְמַ מִיט אֵיתֶם מִיטְגָעָוְוִוִינַט. אָונְ זַיְוַעַנְעַן אָוּוּק צָוּמָ קָעְנִיג אָונְ צַו אֵיתֶם אַזְוִי גַעַזְגַט:

— מִיר וּוּלְעַן דִיר אָפְגָעַבָּעַן אָוְנוּזָעַרְעַ גַאנְצָעַ פָאַרְמַעַן גַעַנְס אַבְיַגְבַּעַט אַפְּ דָעֵם חַתְן זַיְוַן בָּלָה.

האָט דָעֵר קָעְנִיג אַלְעַמְעַן גַעהַיְסָעַן אָרוּסְטָרִיבָעַן פָוּן זַיְוַן הוֹיַט.

און דער קָעְנִיג האָט פָאַר דָעֵר בָּלָה אַוִיסְגַעְבָוִיעַט אַ פָאַלְאַץ, וּוּאַס זַיְנַען וּוּנְטַ זַעַנְעַן פָוּן אַוִיבָעַן בַּיוֹ אַרְאַטְפַ גַעַן וּוּעַן בָאַדְעַקְט מִיט קָרוּמָע אָונְ אַוִיסְגַעְבָוִיגַעַן שְׁפִיגְלָעַן. אַיז וּוּאוּ דִי בָּלָה האָט זַיךְ נָאָר אַומְנַעְקָקְט האָט זַי גַעַזְעַהַן מִשְׁוֹנָהָדִיגַע גַעַשְׁטָאַלְטָעַן. אָט האָט זַי גַעַזְעַהַן אַ פְנִים מִיט אַ מְוַיְל אַנְדָעַרְה אַלְבָעַן אַיְלָעַן דִי בְּרִיאַת אָונְ אַ נָאָז שְׁפִיצְעַכְיָג וּוּי אַ נָאָדָעַל. אָונְ אָט אַיז אַ פְנִים, וּוּאַס דִי אַוִיגָעַן זַעַהַעַן אַוִיס וּוּי צַוְוִי שְׁמַאַלְעַן, לְאַנְגָע שְׁפָאַלְטָעַן, אָונְ זַיְעַרְעַ דַעַקְלָעַד וּוּי צַוְוִי שְׁוֹאַרְצָעַ וּוּלְדָעַר. אַ פְנִים וּוּאַס וּוּיַנְטַ פָוּן גַעַלְעַכְטָעַר אָונְ אַ פְנִים, וּוּאַס לְאַכְטַ פָוּן גַעַן וּוּיַן.

דָעֵר קָעְנִיג האָט זַיךְ גַעַטְרָאַכְט: אַפְשָׁר שְׁטָאַלְצִירַט זַי מִיט אַיְהָר שְׁעַנְקִיְט וּוּעַט זַי זַעַהַן דִי מִשְׁוֹנָהָדִיגַע גַעַשְׁטָאַלְטָעַן וּוּעַט זַי מִינְגָעַן, אַז זַי אַיז אַזְוִי טִיאָס, וּוּעַט זַי סְעוּהָר נִיט שְׁטָאַלְצִירָעַן אָונְ וּוּעַט אַיְנוּוֹלְגָעַן חַתְונָה צַו האָבען מִיט מִיר.

און אַיז דָעֵם צִימָעַר וּוּאוּ דִי בָּלָה אַיז גַעַזְעַסְעַן זַעַנְעַן

געועען אפערן פענסטער, וואם זענען אroiסגעגעגען צו דער גאמ. איזו די כליה געועסען איינגעשלאסטען אין איהר צימעה. ווי א פוייגעלע אין א שטייגעל, און האט ניט פארזוכט פון אלע גוטע עמענэм וואם מען האט איהר דערלאנגט. זי איז בלזין געועסען און געוקט איז דעם גלאטען שפייגעל, וואם איז געועען אקעגען פענסטער, בייז זי האט דארט דערזעהן איהר חתַ'ם פנים. ואראום זי האט געוואיסט, איז איהר חתַן דרעחת זיך יעדען טאג ארום לעבען איהר פענסטער און שעפ-טשעת : „מיין טיירער כלה ! ווייז מיר דיין געשטאלט, און לאז מיך הערדען דיין קול !“

האט זי אומגעקערט איהר פנים צום פענסטער און צו איהם געלאכט דורך טערערען, און געוווינט דורך געלעכטער ביז זי האט דערפיהלט איז דעם קעניגס וועכטער וואם הי-טען זיך געהען אroiס צו איהם. האט זי אונגעחויבען שרוייען צו איהם : „אנטלויפ, מיין טיירער, פליינק ווי א פיל פון בויגען !“

אבער דער חתַן איז ניט אנטלאפערן : ער איז געועען צופרידען צו קריינען די קלעפ, אבי צו קענען נאך א וויילע קויקען אויפ זיין כליה.

זענען די דינער באפאלאען דעם חתַן, האבען איהם גע-שלאגען, גע'חרג'עט און ער איז זיך גענאנגען לאונזאם און געהאילטען אין איין אומקווקען זיך אויפ צורייק, גענאנגען און זיך צורייק אומגעקוקט, גלייך ווי ניט איהם שלאקט מען דאסם.

און דער קעניג האט געוואלט געפעעלען דער כליה, ווייל ער האט געהאפט, איז זיך וועט דאך אייננוויליגען און חתונה האבען מיט איהם. האט די כליה געבעטען בייס קעניג, ער

וזל ערלייבען דעם חתן צו שטעהן לעבען איהר פענסטער
איין שעה יעדען טאג.
האט איהם דער קעניג ערלייבט און די דינער האבען
איהם אויפֿגעהערט שלאגן.

אייז דער חתן יעדען טאג געקומען צום פענסטער פון
זיין כלת, און זוי האבען צוואםען געוויינט און געלאכט. האט
דער קעניג איינגעזעהן, איז כל זמן ער וועט ניט אפטון דער
בלה'ם הארץ פון איהר חתן, וועט זי זיך אויפֿ איהם ניט
אומקוקען. האט ער אויסגעגעבען א באפעּל אלע אידען
זאלען אנטון שטוריימלען.

דאס זענען אזעלכע קילעכדייגע היטלען, וואם ארום
אונ ארום זענען צונגקלעפט און צונגנעהת עקען פון קעץ
אונ אנדערע חיוט.

דער קעניג האט זיך געטראכט : די כלת וועט זעהן
אייהר חתן איז דעם היטעל פון שאנדער, וועט זי איהם פײַנט
קריגען און וועט איהם פאָרלאזען.

דער חתן האט אנטגעטען א שטוריימעל און אייז געקומען
צום פענסטער, און זוי האבען ווידער געלאכט און געוויינט,
בייז ער אייז פון איהר אזועקגעגעגען.

אונ ווען די כלת אייז געליבען אליאן האט זי געטראכט
פון איהר חתן און פון זיין שטריימעל, און איהר האט זיך
אויסגעדעכט, איז קייז שענערע זאָך זוי א שטריימעל איז
גאָר ניטאָ.

אויפֿ מאָרגען אייז דער קעניג געקומען צו איהר אן
אויסגעטוצטער, און זי געפרעגט : זוי געפֿעלען דיר עפֿעס
מיינע קליעדער, מײַן שענען ? — האט זי איהם געענט.

פערט : אהן אַ שטראַימעל אויפֿן קאָפּ האָבען דיינע קלויו-
דעָר קיין טעם ניט !

אייז דער קעניג אַוועק אָונָן אַנְגַּעַטָּן אַ שטראַימעל-
כְּדִי צוֹ גַּעֲפַעַלְעָן דַּעַר כְּלָהּ. אָונָן אַ באָפְּעָל אַוְיסְגַּעַנְעָ-
בָּעָן גַּעֲוָאָרָעָן, אָזֶן אַיְדָעָן זָאָלָעָן נִיט טַאָרָעָן טַרָּאָגָעָן קַיְיָן
שְׁטְרַיְמְלָעָן.

ווען די קעניגלעבע פַּרְשְׁטָעָן אָונָן די השׁוֹבָע לִיְּטָ פּוֹן
שְׁטָاطָהָאָבען דַּעְרוֹזָעָהּ דַּעַם קַעְנִיג אַיְן אַ שְׁטְרַיְמְלָעָן, האָבען
זַיְ אַיְינָס צוֹ דָּאָם אַנְדָּעָרָע גַּעַזְאָגָטָהּ זַעַהָ, נַאֲרָ! עַם אַיְזָ אַרְוִים
אַ נִּיעָ מַאֲדָעָ! אַזְ דַּעַר קַעְנִיג טַרָּאָגָט עַם אַיְזָ עַם גַּעַוִּים
אַ שְׁעַנְעָר מַלְבּוֹשָ!

הָאָבעָן אַלְעָ אַנְגַּעַטָּן שְׁטְרַיְמְלָעָן.

אָונָן דַּעַר חַתֵּן אַיְזָ אַלְעָ טָאגּ גַּעַקְוּמָעָן צָוָם פָּעַנְמְטָעָר
קוּקָעָן אוֹיפֿ וַיְיָן כְּלָהּ. אָונָן זַיְ וַיְיָגָעָן אָונָן לְאָבעָן, שִׁיאָדָעָן.
זַיְ אָונָן זִיפְצָעָן.

הָאָטָה דַּעַר קַעְנִיג אַ וּוֹאָונָק גַּעַטָּן זַיְנָעָ דִּינָעָר, זַיְ זַאָ-
לָעָן אַיְהָם בַּאֲפָעָן אוֹיפֿן וּוֹעָן אָונָן אַיְן דַּעַר שְׁטִילָ, קִינְגָּר
זַאָל נִיט זַעַהָן, זַאָלָעָן זַיְ אַיְהָם גַּוט צַעַשְׁלָאָגָעָן אָונָן צַעְבִּיָּ-
לָעָן, זַיְן גַּעַזְוִיכָט וּוֹעָט מַיְאָום וּוֹעָרָעָן אָונָן די כְּלָהּ וּוֹעָט אַיְהָם
פִּינְגָּט קְרִינְגָּעָן.

הָאּ נַזְן די דִּינָעָר גַּעַטָּן וּוֹי דַּעַר קַעְנִיג הָאָטָה זַיְ גַּעַהְיִ-
סָעָן. אָונָן וּוֹעָן די כְּלָהּ הָאָטָה אוֹיפֿן מַאֲרָגָעָן גַּעַזְוָהָן אַיהָר חַתֵּן
מִיטָּהָ דַּי בַּיְלָעָן אוֹיפֿן גַּעַזְוִיכָט הָאָטָה זַיְ זַיְךְ שְׁטַאָרָק צֻעוֹוִיָּנָתָהּ.
נַאֲכָדָעָם הָאָטָה זַיְ זַיְךְ אַיְהָם אַיְינְגָעְקוֹקָט אָונָן גַּעַזְאָגָט : דַוְּ
וּוֹיִסְטָהּ, מִין חַתֵּן, אָזֶן די בַּיְלָעָן אוֹיפֿן דִּיְיָן פְּנִים פָּאָסָעָן דִּיר
אַזְוּי שָׁעָן, אָזֶן סָאַיְזָן כְּדִאי אַלְיָין צוֹ מַאֲכָעָן זַיְ אַזְוּלְכָעָן בַּיְלָעָן
אַבְּיָ אַוְיסְצּוּקָעָן אַזְוּי שָׁעָן !

און דער קעניג איז געשטאנגען הינטער דער טיר און
האט דאס געהרט.

האט ער געשיקט רופען דעם רצויירער און איהם גע-
הייסען מיט דער בריטווע צעביילען און מיט די פינגער צע-
קניעפען זיין פנים, כדי ער זאל אויסזעהן שען.

ווען די מענשען האבען דאס דערזעהן, האבען ווי גע-
זאגט: עם איזו היינט א נײַע מאָדער אָזָא צו צעביילען דאס
פנים און צעקניעפען די באָקען. דער קעניג אלין האט זיך
געמאכט אָזָא פנים!

האבען זיך אלע מענשען פון שטאט צעקניעפט און צע-
ביילט די פנים'ער.

נאר פאר די אידען איז אַרוֹיסְגָּעַנְבָּעָן געווואָרָעָן אַ באָ-
פעל, או זוי טאָרָעָן ניט צעביילען זויערע פנים'ער סִידָעָן
זוי וועלען באַצָּהָהָלָעָן אַ סְפָּעַצְיָהָלָעָן גְּרוֹיסְעָן שְׂטִיעָר אַן באָ-
קּוּמָעָן אַן עַרְלִיבְנִישָׁ דָּאָרוֹיפָ. אַן ווער עַמְּ הַאט אַ צָעָ-
בְּיִילָט פָנִים פון אַ גַעַשְׁלָעָג, דָאָרָפָ ער ברענגען אַן אָונְטָעָר-
שְׂרִיפָט פון דעם, ווֹאָט הַאט אִיהם גַעַשְׁלָאָגָעָן, ווּעָרָט ער באָ-
פְּרִיאָט פון שְׂטִיעָר.

האט ער חתָן אַפְּגָעָוָאָרט בֵיז זוינע ביילען האבען
זיך אַוְיְסְגָּעָהִילָט, אַן ער איז ווּידער אָזָוָעָק צו זוין כלָה.

האט די כלָה גַעַזְעָהָן ווי ער ווּינָט, הַאט זי אִיהם אַנְ-
גַעַהְוִיכָעָן טְרִיאִסְטָעָן. זענען אַנְגָּעָלָאָפָעָן די דִינָגָר, האבען
אִיהם אַ קְלָאָפָ גַעַטָּן אַיבָעָר די פִים, אַיז ער אָזָוָעָק אַ הַינְ-
קָעְדִינָגָר אַוְיָפָ אַיזָן פָום.

אַיז די כלָה גַעַזְעָמָעָן לְעַבָּעָן פָעַנְמָטָעָר אַ טְרוּיְעָרִינָע,
און שׂוּעָר גַעַזְעִיפָצָט. זענען די שׂוּבָעָן פון פָעַנְמָטָעָר פָאָר-
לְאָפָעָן גַעַוָאָרָעָן פון אַיהֲר אָטָעָם. הַאט זי מִיטָן פִינָגָר

אויטגעטאלען אויפֿ דער פֿויכטער שוויב איהר חתנֶס בילד
וואָ ער ווינט און הינקט אויפֿ אַ פּום.
דער קעניג איז אַרײַנגע Komtun און דערזעהן דאס בילד.
טראכט ער : „אַט דאס געפֿעלט איהר אַודאי!“ הַט ער
אנגעהויבען הינקען אויפֿ אַ פּום און מאכען אַ ווינגענדיג
פְּנִים.

אויפֿ מאָרגען האבען די פֿוישטען און השובּע לײַיט ווֹיַּה
דער גערעדט : פּון קעניג'ס הוֹיפֿ איז שוֹין ווֹידער אַרויַּם אַ
נייעַ טאָדע. צוֹ הינקען אַונַּף אַיִּין פּום און מאכען אַ ווֹיַּה
גענדיג פְּנִים. דאס אַיִּין אַודאי אַ סִימֵן פּון גַּרוֹיסְקִיט אַן
עדעלקיַּט.

האבען אלע אַנגעהויבען הינקען און מאכען ווינגען
דיינע געזיכטער.

און פֿאָר די אַידען איז אַרײַנגעגעבען געווואָרען אַ בעַ
פעהַל אַז זַיְּ טַאָרָען נִיט הינקען אַן נִיט ווֹינגען. אַן ווֹעַן
בַּיִּ אַיִּנְעָם אַיִּ שַׁמְּצָעָר גַּשְׁטַאָרְבָּעָן דַּאָרָפּ ער קַרְיְגָעָן אַן
אָונְטַעֲרְשִׁיפֿט אַז דאס באָוַיְינַט ער זַיְּן טַוִּיטָעַן.

אַזְוַיְ אַזְוַעַק אַ צִּיְּמַט, בֵּין אַיִּן שְׂטַאָט אַרְיַּין אַזְוַיְ גַּעַּ
קוּמָעַן אַ גַּרְוִיסְעָר חַכְּמָה פּוֹן אַ ווֹיִיטָעַן לאָנד. ער הַט גַּעַּ
זַעַהַן אַלְעַ מעַנְשָׁעַן גַּעַהַן אַרְוָם אַיִּין שְׂטוּרִימְלָעַן מִיטַּ צַעַּ
בַּיּוֹלְטָעַ פְּנִים' עַר, הינקען אויפֿ אַיִּין פּום אַן ווֹינגען שְׂטָעַנְ
דיַּג. הַט ער אויפֿ זַיְּ רַחֲמָנוֹת גַּעַרְאָגָעָן אַן אַזְוַיְ צַגְעַ
גַּעַנְעַן צוֹ אַיִּנְעָם אַן צוֹ אַיִּהְם גַּעַזְגָּנָטָ: אַומְגַּלְיקְלַעַכְעָר קָאַ

לִיקָּעַ, ווֹעַר הַט דִּין אַזְוַיְ צַעַשְׁלָגָעַן?

אַבָּעָר ווֹעַן יַעֲנָעַר הַט גַּעַזְעָהָן, אַז דער חַכְּמָה גַּעַהַט
גַּלְיַּיךְ אַן טְרָאָגָט נִיט קִיְּן שְׂטוּרִימְלָעַן אַן הַט אַפְּילָו נִיט
אַיִּין בַּיִּל אַוְיַּפְּן פְּנִים, הַט ער זַיְּ גַּעַטְרָאָכָט : דער מעַנְשָׁ

אייז זיבער ניט קיין אדעלמאן. ער אייז אודאי אַיד, אַדרער אָזוי אַ פראַסטער מענש אָז עם שטעהַט מיר ניט אָן מיט אַיהם צוֹ רעדען. אייז ער פון אַיהם אָזועק אָזָן אָן ענטפער. האַט זיך דער חַכְמַה גַּעֲטַרְאַכְטַה: ניט נָאָר זָעָנָען זַיִן קָרוּם נָאָר שְׁטוּם אַוְיךָ. ווֹי אָונְגְּלִיקְלָעֵךְ די מענשען זָעָנָען! דערוֹויל האַט ער באָגָעָנָעָט אַיד. זעהַט ער ווֹי דער אַיד אייז פֿרְעָהָלָעֵךְ. פֿרְעָנְטַה ער אַיהם, ווֹי קָומְטַה עַם ווֹאָם אָלָעַ מענשען זָעָנָען אָזָן דוֹ בִּזּוֹטַ פֿרְעָהָלָעֵךְ? — ווֹיַל אַיךָ בֵּין אַיד — האַט אַיהם דער אַיד גַּעַנְטְּפָעַרטַה. — די אַידָעַן טָאָרָעַן ניט זָעָנָען סִידָעַן זַיִן בְּרָעַנְיַה גַּעַנְטְּעַרְשְׁרִיפְטַה פֿוֹן קְבָרוֹתַ-מָאָן. — ווֹאָם הַיִסְטַה? אַיךָ פֿאָרְשְׁטַהַה ניט זָעָנָען דָּן רְעַדְסְטַה!

הַאַט אַיהם דער אַיד אָלָעַם דָּרְצְעַהַלְטַה. אָז דער חַכְמַה האַט אָוִיסְגָּעָהָעָרֶט די גַּעַשְׁיכְטַעַטַה פֿוֹן אָנָּי הַוִּיב בֵּין' סָופַה, אייז ער גַּעַגְּנָעָנָעָן צָוָם קָעָנִיגַה, האַט אָהָיַן צָוָם זָעָנָעָרְפָּעָן דָּאָם גַּאנְצָעַ פֿאָלָק אָזָן זַיִן גַּעַמְסְרַטַה. — זעהַט, ווֹיַפְיעַל שְׁלַעַכְטַע זָאָכְעַן אַיְזַן שְׁלַעַכְטַע טָאָט בְּרָעַנְטַה מִיט זַיִן! ווֹאָם אייז פֿוֹן אַיךָ גַּעַוְאָרָעַן צָוְילִיב אַיְזַן כְּלָה זָעָמַן אַיז אָזְעָקְגָּעָנוּמָן גַּעַוְאָרָעַן פֿוֹן אַיהֲרַחַתַּן! אָזָן אַיהֲרַזְיַית נָאָר גְּלִיקְלָעֵךְ, ווֹאָם די דִּינְגַּרְעַדְתַּה אָזָבָעַן דָּעַם חַתָּן אָז גַּאנְצָעַן פֿוֹם ניט אָפְגָּעָהָאַקְטַה, אַדרְעַר אָז אַוִּינְגַּנְעַן אָרוּסְגָּעָנוּזָן!

אָזָן דער קָעָנִיגַה האַט שְׂוִין פֿוֹן לְאָנְגַּג גַּעַוְאָוְסְטַה פֿוֹן דָעַם גַּרְוִיסְעַן חַכְמַה אָזָן ער האַט פֿאָר אַיהם מְוֹרָא גַּעַהְאַט, האַט ער אָוִמְגָעְקָעְרַט די כְּלָה צָוָם אַיהֲרַחַתַּן. אָזָן ווֹיַדְעַר האַט מְעַן אָוִיסְגָּעָצְזִוְיגָעַן אָז חַוְּפָה לְעַבְעַן דער

שול. די מהותנים האבען אונגעצונדען פאקטן און די כליז
זמר האבען געשפלט. די מענשען האבען פון זיך אראפנט
ווארפערן די שטרויימלען, האבען אויסגעהיילט די וואנדען
אויפז זיירע פנים'ער און האבען אונגעחויבען זיין פרעההעלע.
נאך געהן גלייך האבען זיין ניט געקאנט. האבען זיך די אייד
דען אונטערגענוטען אויסלערדען די מענשען געהן גלייך.
פון דאן און האבען די איזען געלענט גוט און צופרידען
מייט זיירע שכנים. און דער קעניג פלאען אלע שבת קור
מען צו די חתנ-כליה אין הויז אריין עסען שבת' דינע פיש,
וואס די כליה האט געקאכט, און דער קעניג האט זיין שטאטך
געלויבט.

מען זאגט, אז צום אנדענ侃 פון דער פאטירונג, אייז
איין דער שטאט איינגעפירט געווארטן אײַן טאג איין יאהר,
ווען אלע איינזואינער טווען און שטרויימלען, מאכען זיך בויַ
לען אויפז די פנים'ער, טאנצען אויפז איין פום און מאכען אַ
טראויעיג פנים. און דעם טאג רופט מען „דער יומ טוב
פון די קרוםע.”

